

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

TEORIJE GLOBALIZACIJE

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

(max. 20 karaktera)

3. Ciklus studija:

2

4. Bodovna vrijednost ECTS:

7

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

ispunjene predispitne obaveze o čemu odlučuje predmetni profesor

7. Ograničenja pristupa:

Neispunjene predispitne obaveze o čemu odlučuje predmetni profesor

8. Trajanje / semestar:

1

1

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Filozofski fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Filozofija-Sociologija / Filozofija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Zlatan Delić, vanredni profesor

13. E-mail nastavnika:

zlatan.delic@untz.ba

14. Web stranica:

www.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

Osnovni cilj predmeta je da studenti steknu znanstvena znanja o metodama istraživanja mijenjajućeg karakteru doba u kome živimo upoznavajući se sa najznačajnijim teorijama, diskurzivnim praksama; logikama i politikama označavanja, klasificiranja i razvrstavanja društvenih fenomena u dominantnim i alternativnim konceptima globalizacije koji su razvijeni tokom posljednjih tridesetak godina. Drugi cilj je da studenti znaju adekvatno imenovati i tranzicijske promjene: analizirati, posmatrati i istraživati društvene fenomene s obzirom na različite dimenzije globalizacije i tranzicije (ekonomsku, tehnološku, informacijsko-komunikacijsku, sigurnosnu, ekološku, zdravstvenu, obrazovnu itd.); a naročito da znaju, iz različitih teorijskih perspektiva argumentirano analizirati i razumijevati međusobne veze i kompleksne utjecaje i međuodnose između navedenih dimenzija, ne samo u globalnom i regionalnom, nego i u lokalnom kontekstu, s obzirom na "mjesto življenja" i "osjećaj mjesta" imajući u vidu bosanskohercegovačku perspektivu razvoja.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra uspješni studenti, koji su tokom nastavnog perioda kontinuirano izvršavali svoje nastavne obaveze i sa razumijevanjem i čitali obaveznu, preporučenu i dodatno preporučenu literaturu mogu steći šira teorijska, metodološka i konkretna istraživačka znanja neophodna za inteligentnu i racionalnu analizu pozitivnih i negativnih učinaka globalizacije kao i tranzicije bosanskohercegovačkog društva iz socijalizam u kapitalizam. Očekuje se da su studenti sociologije drugog ciklusa potencijalno motivirani za čitanje obavezne literature i razumijevanje ne samo društva u kome žive, nego i za razumijevanje značenja "globalnog društva znanja" koje im otvara perspektivu za mobilnost i dodatno studiranje u evropskim državama, u jedinstvenoj evropskoj zoni visokog obrazovanja. Očekuje se da su studenti u stanju razumjeti važnost globalnih i regionalnih promjena: demokratskih, obrazovnih i tehnoloških promjena; te da su u stanju uvjeriti sebe i druge da je vrijedno i važno kontinuirano učiti kako u globalnom kontekstu tako i u lokalnoj situaciji: obrazovati se za evropske demokratske, kulturne i transkulturalne vrijednosti – za intrinzične vrijednosti slobodnog, otvorenog, građanskog i miroljubivog transnacionalnog, sekularnog društva znanja i vještina utemeljenog na svjetonazorskom pluralizmu, znanstvenom racionalizmu, metodičkoj sumnji i imanentnim razlikama, kao univerzalnim kosmopolitskim vrijednostima čovječanstva.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

* Rane teorije globalizacije - dometi rasprava o značenju tog pojma u teorijama hiperglobalista, skeptika, transformacionalista i drugih autora; *Značaj savremenih socioloških teorija (naročito modernizma i postmodernizma) za razumijevanje procesa globalizacije i globalnih promjena na kraju 20. stoljeća; * Značaj teorija, praksi i politike globalizacije za razumijevanje postsocijalističke tranzicije i empirijska istraživanja promjena. *Novije teorije globalizacije i njihov značaj za razumijevanje ekonomskih, političkih, kulturnih, tehnoloških, religijskih, ekoloških, obrazovnih i drugih promjena. *Tržišta i države: globalizacija u ogledalu historije i rasprave o prirodi i socijalnim posljedicama „kognitivnog kapitalizma“. * Transformacija i ekonomizacija vokabulara (kategorijalnog aparat) u društvenim znanostima u vrijeme globalizacije. *Teorije o promjenama paradigmi: od industrijskog ka postindustrijskom, informacijskom, umreženom, globalnom društvu (znanja i vještina) *Specifičnost bosanskohercegovačkog društva i države Bosne i Hercegovine u procesima geopolitičke i geoekonomske globalizacije. *Društvene i kulturne vrijednosti u bosanskohercegovačkom društvu koje su, ne samo kompatibilne sa kozmopolitskim vrijednostima Evropske unije, nego su i starije od navedenih. *Cyber kultura globalnog informacijskog društva: paradoksi i kontroverze demokracije s fokusom na postdejtonsko stanje

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: redovno prisustvo na predavanjima i aktivno dijaloško učestvovanje u raspravama na času, na vježbama, uz obavezne pripreme za predavanja. Kontinuirani interpretativni i hermeneutički rad na razumijevanju osnovne literature. Kontekstualno čitanje i reinterpretiranje tekstova iz navedenog područja s obzirom na socio-epistemološke pretpostavke metodologije istraživanja globalizacije i tranzicije, kao i s obzirom na znanstvene metodologije koju su predložili teoretičari i istraživači u drugoj dekadi 21. stoljeća. Prepoznavanje povezanosti između osnovne literature o globalizaciji i tranziciji s najvažnijim referencama na koje se pozivaju teoretičari globalizacije i istraživači bosanskohercegovačke socioekonomske i politička stvarnosti na terenu.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Seminarski rad, Angažman na predavanjima i vježbama, Završni i parcijalni ispiti. Na predispitnim obavezama (u toku slušanja predmeta) studenti mogu ostvariti max 50 bodova (15 za seminarski rad, 5 na nagažman na nastavi i vježbama i 2x15 bodova na parcijalnim ispitima). Na završnom i/ili popravnom ispitu studenti mogu ostaviti 50 bodova (pismeno i/ili usmeno).

20. Težinski faktor provjere:

- a) ocjena 5 (pet), opisno "nedovoljan", slovno "F" za ostvarenih 0-53 boda
- b) ocjena 6 (šest) opisno "dovoljan", slovno "E" za ostvarenih 54-63 boda
- c) ocjena 7 (sedam) opisno "dobar", slovno "D" za ostvarenih 64-73 boda
- d) ocjena 8 (osam) opisno "vrlodobar", slovno "C" za ostvarenih 74-83 boda
- e) ocjena 9 (devet) opisno "izvanredan", slovno "B" za ostvarenih 84-93 boda
- f) ocjena 10 (deset) opisno "odličan", slovno "A" za ostvarenih 94-100 bodova.

21. Osnovna literatura:

- Calhoun, C . Wiewiorka, M. Manifest za društvene znanosti: s komentarima Edgara Morina i Alaina Tourainea, TOMpress, Zagreb, 2017
- Castells, M. Informacijsko doba: Ekonomija, društvo i kultura, Golden marketing Zagreb, 2003.
- Piketty, T. Kapital u dvadeset prvom veku, baybook, Sarajevo, 2015
- Šolte, J. A Globalizacija: kritički uvod, CID, Podgorica, 2009.
- Rodrik, D. Paradoks globalizacije: zašto svetsko tržište, države i demokratija ne idu zajedno, Službeni glasnik, Beograd, 2013.
- Nojman, I. Upotreba Drugog: „Istok“ u formiranju evropskog identiteta, Glasnik, Beograd, 2011.
- Flivbjerg, B. Šta mogu društvene nauke, Glasnik, Beograd, 2012.
- Sol, DZ. R. Propast globalizma i preoblikovanje sveta, Arhipelag, Beograd, 2011.

22. Internet web reference:

Internet web reference povezane sa predmetnim područjem teorija globalizacije, odnosno sa osnovnom, preporučenom i dodatnom preporučenom literaturom određuje predmetni nastavnik u toku prve polovine semestra

23. U primjeni od akademske godine:

2015/2016

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: